

‘Caritas bevordert waardigheid van en respect voor alle mensen’

Interview met coördinator Rosette Héchaimé over hulp aan Syrië

door Geert van Dartel

In de actie die de Katholieke Vereniging voor Oecumene bij gelegenheid van de Zondag voor de Oosterse Kerken 2014 voert voor hulp aan Syrische vluchtelingen is er nauwe samenwerking met Caritas MONA, of voluit Midden-Oosten Noord-Afrika. Mevrouw Rosette Héchaimé voert de coördinatie daarvan vanuit de Libanese hoofdstad Beiroet. Tijd om met haar dieper in te gaan op haar werk, met name voor de nood in Syrië. Geert van Dartel vloog niet naar Libanon, maar hield met haar een digitaal interview.

Kunt u uzelf aan onze lezers voorstellen? Hoelang werkt u al voor Caritas MONA, en wat is uw huidige taak en verantwoordelijkheid?

“Ik werk sinds 1996 bij Caritas MONA, ‘Middle East North Africa’. Ik ben Libanese. Sinds 2005 ben ik Regionaal Coördinator voor Caritas. De hoofdtaak van een Regionaal Coördinator is zowel de lidorganisaties in een bepaalde regio van de Caritas Confederatie van dienst te zijn als ook de héle Confederatie.

De verantwoordelijkheid waar het om draait, zou je als volgt kunnen samenvatten. Het bevorderen van de samenwerking tussen de lidorganisaties en de uitwisseling tussen hen faciliteren. Zo kun je ervoor zorgen dat de sociale problemen in de regio op een gecoördineerde manier worden aangepakt. Verder: het samenwerken met de regionale bisschoppelijke instellingen en andere kerkelijke organisaties om regionale programma’s van sociaal-pastorale aard op te zetten en uit te voeren. En tenslotte: zorgen dat de regionale bijdrage wordt geïntegreerd in het overleg en de programma’s van Caritas Internationalis; dit laatste door in de regio mogelijk te maken dat wat op internationaal niveau aan initiatieven en richtlijnen voor broederlijke samenwerking tussen de lid-organisaties

wereldwijd bestaat, ook wordt uitgevoerd.”

Hoe is Caritas MONA georganiseerd? En in welke landen is het actief?

“Caritas MONA is een van de zeven regio’s van Caritas Internationalis. Het bestaat uit 14 Caritas-lidorganisaties: Somalië, Djibouti, Mauretanië, Marokko, Algerije, Tunesië, Egypte, Iran, Cyprus, Jordanië, Palestina, Libanon, Syrië en Irak. De regio Midden-Oosten Noord-Afrika heeft een regionaal secretariaat opgezet. Dit bestaat uit een klein team en is gevestigd te Beiroet in Libanon. In wezen bestaat ons werk hierin: aan de ene kant bieden wij diensten aan die de capaciteit van de lidorganisaties opbouwen, zodat ze elk hun missie in de regio kunnen volbrengen; en aan de andere kant faciliteren wij waar nodig de vestiging van Caritas-eenheden in de landen van de regio.”

Kunt u iets vertellen over de programma’s en activiteiten? Waar concentreert uw werk zich op?

“Het werk van onze lidorganisaties zelf richt zich voornamelijk op onderwijs, gezondheidszorg, noodhulp, migratie, ontwikkelingswerk, jeugd- en vrijwilligerswerk, humanitaire bijstand en het bevorderen van de positie van vrouwen. Bijgevolg

Inhoudsopgave

■ Pag. 1-2

Caritas bevordert waardigheid en respect voor alle mensen Geert van Dartel maakte een interview met Rosette Héchaimé over hulp aan Syrië.

■ Pag. 3

Pasen en de oecumene. Column van voorzitter Henk van Doorn

■ Pag. 4

Een gemeenschappelijke visie op de Kerk.

Bestuurslid Rob van Uden leidt de recente tekst van Faith and Order over de Kerk in.

■ Pag. 5

Digitaal account biedt nieuwe mogelijkheden voor communicatie. Hanneke Arts en Geert van Dartel geven uitleg over het aanbod een digitaal account op de website aan te maken.

■ Pag. 6

Doe mee in de Pelgrimage van gerechtigheid en vrede.

Kees Nieuwerth legt uit wat de Wereldraad van Kerken met deze oproep bedoelt.

■ Pag. 7

Het Evangelie lezen met de Vroege Kerk.

Dit najaar start een nieuw seizoen van het Oosters-christelijk leerhuis. Leo van Leijssen licht het nieuwe programma toe.

■ Pag. 8

Kerkelijke hulpverlening

aan Syrische vluchtelingen. Op 28 mei vindt onder auspiciën van de Raad van Kerken in het St. Ephrem klooster hierover een bijeenkomst plaats.

KOM EN HELP! HULPACTIE CARITAS SYRIË

geworteld in de christelijke gemeenschap en werkt ze voor de samenleving als geheel. Daarom zijn de problemen waarvoor de christelijke gemeenschap zich gesteld ziet, een zorg van het hoogste belang voor allen. Onze samenlevingen zijn goed bekend met de coëxistentie tussen aanhangers van verschillende culturen en geloven. Maar met de moeilijke situatie die er in onze landen op allerlei manieren heerst – gewapende conflicten, economische crisis, het wegtrekken van de jeugd naar het buitenland, extremisme – zijn mensen bezorgd over hun toekomst, hoe als families te overleven. Caritas zoekt naar geschikte mogelijkheden voor onderwijs, gezondheidszorg, ouderenhulp alsook voor microkredietprojecten. Maar al deze faciliteiten lossen het probleem niet op van burgeroorlog of groeiend extremisme dat we zien in landen als Irak, Palestina, Syrië of Libanon en dat een diep gevoel van angst en onzekerheid teweegbrengt.”

Wat is de rol van Caritas MONA in de hulpverlening aan Syrische vluchtelingen in Syrië zelf en in de omliggende landen?

“Caritas Midden-Oosten en Noord-Afrika is geen direct-uitvoerende organisatie inzake een bepaald land. Toch is het de rol van ons secretariaat om communicatie en netwerken mogelijk te maken en te bevorderen daar waar de Kerk ingaat op noodsituaties. Dit doen wij door informatie te delen en samenwerkingsbijeenkomsten te houden. Maar de crisis in Syrië heeft een heel eigen context en Caritas Syrië is een nieuwe structuur. Vandaar dat Caritas Midden-Oosten Noord-Afrika van de Confederatie en van de voorzitter van Caritas Syrië een specifieke opdracht heeft gekregen. En die is: ondersteuning bieden bij de ontwikkeling – institutioneel en organisatorisch – van de pasgeboren Caritas (Syrië), een ontwikkeling die christelijke gemeenschappen mobiliseert om humanitaire hulp aan mensen in nood te verschaffen, zonder onderscheid des persoons.”

Welke bijdrage levert de plaatselijke Kerk – bisdommen, kloosters, parochies – aan de humanitaire hulp die Caritas MONA aanbiedt?

“Wij geven over het algemeen steun aan onze lid-organisaties, maar ook

waren de activiteiten van Caritas Midden-Oosten Noord-Afrika de laatste tien jaar in hoofdzaak gericht op het ondersteunen van de capaciteitsopbouw van de lidorganisaties. Dat deden we door landelijke en regionale trainingen op te zetten, door thematische forumdiscussies en seminars te organiseren, door de lidorganisaties institutionele begeleiding te geven en door partnerschappen binnen én buiten de Caritas Confederatie te bevorderen. Het regiokantoor heeft de laatste jaren ook een regionaal programma uitgevoerd ter versterking van Caritas Jongeren.

Jongeren spelen een sleutelrol als burgers die verantwoordelijk zijn voor het algemeen welzijn. Dit programma had vooral succes bij de ‘empowerment’ van de jongeren als faciliterende en leidende figuren in hun gemeenschappen, als mensen die actief deelnemen aan de ‘civil society’ in hun land. Dit regionale programma heeft op die manier landelijke jongereninitiatieven ondersteund door de beste praktijkervaringen met elkaar uit te wisselen. Ik heb de kans gehad om bijna alle Caritas-lidorganisaties in de regio

Midden-Oosten en Noord-Afrika te bezoeken. Op die manier leerde ik het waardevolle werk kennen dat onze teams, stafleden en vrijwilligers doen binnen een context van verschillende culturen en verschillende godsdiensten, en dit door met hart en ziel én op professionele wijze de waardigheid van en het respect voor iedereen te bevorderen.”

Hebt u in uw werk ook speciale aandacht voor de christelijke minderheden in het Midden-Oosten?

“Caritas is de uitdrukking en het instrument van het charitatieve werk van de christelijke gemeenschap. Haar hoofddoel is: brandpunt zijn van “bewustwording, solidariteit, onderling delen en dienstbetoon”. Het doel van Caritas op lange termijn is “het promoten en verspreiden van de geest en daad van zowel gerechtigheid als caritas in de wereld.”

In landen als Mauretanië zijn bijna alle stafleden van Caritas moslims, die werken volgens de grondwaarden en principes van Caritas – welke perfect passen binnen hun eigen geloof.

In het Midden-Oosten is Caritas

aan elk bisdom of iedere plaatselijke vereniging die ons kantoor benadert. En omgekeerd: bisdommen, parochies of religieuze instituten dragen bij aan het werk van Caritas Midden-Oosten Noord-Afrika door te vertellen over hun specifieke projecten of initiatieven, die met anderen kunnen worden gedeeld. Zo verbeter je de kwaliteit van je diensten en voorkom je zo veel mogelijk dat er dubbel werk wordt gedaan. Dat heeft als effect dat iedereen zijn spe-

cifieke taken beter uitvoert.”

Hoe kunnen katholieken in Nederland het werk van Caritas MONA steunen?

“Door een grote belangstelling aan de dag te leggen voor het gebied van het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Door proberen toegang te krijgen tot relevante en eerlijke informatievoorziening, om zo te gaan begrijpen hoe dingen werken in de regio en wat de rol van de Kerk

is. Door een teken van solidariteit af te geven aan onze zuster-lidorganisaties bij hun voornaamste diensten in elk van hun landen, in het bijzonder in die landen die door oorlog worden verscheurd. Allemaal manieren om Caritas Midden-Oosten Noord-Afrika bij haar taak te ondersteunen. En natuurlijk door te bidden, voor ons én voor de mensen voor wie onze lidorganisaties werken.” ◉

Vertaling door Leo van Leijzen

Pasen en de Oecumene

door *Henk van Doorn*

Het Askruisje

In de parochie waarin ik als pastoor mag werken wordt in de vastentijd op de zeven woensdagen een door christenen uit verschillende kerken zeer druk bezochte gebedsdienst gehouden. De eerste woensdag is de Aswoensdag. De leden van de protestantse Marcuskerkgemeenschap openen samen met de leden van de katholieke Lucasparochie op die avond de heilige vastentijd. Zo maken zij zich bewust dat het niet vanzelf Pasen wordt. De heilige drie dagen van Pasen worden voorbereid. Het is een sobere gebedsdienst. Predikant en priester hebben een taak, evenals het koor en de lector. Er wordt gelezen in de H.Schrift en er worden psalmen gezongen. Iedereen wordt uitgenodigd om luisterend naar de woorden en in stilte zijn of haar fouten te overdenken en ook de fouten die gemaakt worden als lid Nederlander of als wereldburger. Dat gebeurt in de overtuiging dat christenen geroepen zijn bij de doop en bij vormsel of belijdenis, om in het leven de vrijheid te laten zien, die de Christus voor alle mensen gebracht heeft. Jezus wordt niet voor niets Verlosser genoemd!

De Voetwassing

Op die Aswoensdag wordt de as gezegend, waarmee onze hoofden bekruid worden. Het is een mooi oecumenische gebaar. Samen staan we schuldig tegenover God en mens. We kunnen niet veel. We hebben verlossing nodig, of we nu protestant of katholiek zijn. Kijkend naar

Jezus worden christenen zich bewust hoezeer ze bij elkaar horen. Op Witte Donderdag bij de voetwassing komt dat ook sterk tot uiting. Het is ook een schitterend oecumenisch gebaar. Tijdens de Assemblee van de Wereldraad van Kerken maakte de voetwassing door de kerkleiders op velen een diepe indruk. Er wordt mee gezegd: ik waardeer je, ik kom voor je op, ik verfris je. Hoe vuil of verwond je voeten ook zijn, ik wil je beter zien, ik weet iets goeds van jou. Een prachtig oecumenisch gebaar. Hier voelen we trouwens ook de pijn van de verdeeldheid. De heilige drie dagen – het triduum sacrum – vieren protestant en katholiek in de eigen kerken.

De Eenheid in Christus

Oecumene is op weg zijn naar de eenheid in Christus. Op die weg kunnen de kerken en de christenen niet vaak genoeg zichzelf met as bekruiden én elkaars voeten wassen. Het blijven echter hulpmiddelen. Twee sterke oecumenische gebaren voor onderweg. Eenheid begint met zulke uitingen van schuldbelijdenis en bemoediging. Er moet echter méér gebeuren wil de Kerk haar oecumenische opdracht vervuld

◆ *Henk van Doorn ontvangt het askruisje van ds. Gerard van Belzen*

zien. Paulus beschrijft die zo in zijn brief aan de heiligen in Kolosse: “dan is Christus alles in allen” (Kol.3, 11) Dat is onze Paasgeloof. We verkondigen de dood des Heren, totdat Hij komt. Aan de kerk van Korinte schrijft Paulus: “Dus altijd wanneer u dit brood eet en uit de beker drinkt, verkondigt u de dood des Heren totdat Hij komt. (1 Kor.11,26) De verbondenheid van de christenen met de Verrezen Heer brengt het Rijk van God dichterbij. Oecumene maakt ons Pasen zalig. ◉

De Kerk – op weg naar een gemeenschappelijke visie

door Rob van Uden

Oecumene is geen opdracht die je kunt afschuiven op een werkgroep, maar een opdracht voor heel de Kerk. Het Vaticaans Concilie noteerde vijftig jaar geleden dat niet alleen vakmensen, maar dat alle gedoopten deelnemen aan het oecumenisch proces. De oecumenische dialoog is in de afgelopen vijftig jaar echter zo intensief gevoerd, dat het voor een gewoon mens niet bij te houden is. Kerkelijke leiders en voortrekkers van oecumenische werkgroepen hebben daardoor de verantwoordelijkheid om ontwikkelingen inzichtelijk te maken en om heel de Kerk te betrekken bij het oecumenisch proces. Onze Vereniging brengt de belangrijkste publicaties onder de aandacht. Het document 'De Kerk, op weg naar een gemeenschappelijke visie' is zo'n belangrijk document. Dankzij de zorgvuldige vertaling van Dr. Ton van Eijk is het document beter bereikbaar geworden.

◆ Rob van Uden

Deze tekst is het resultaat van een volgehouden dialoog over de Kerk tussen anglicanen, lutheranen, methodisten, orthodoxen, gereformeerden en katholieken. Er is meer dan twintig jaar aan gewerkt. In deze tekst wordt geprobeerd verder te komen dan de oude tegenstellingen door een gezamenlijke visie op het wezen en de opdracht van de Kerk te verwoorden. Voor ieder van ons is dit document daarom een belangrijke bron om ons op de hoogte te stellen van de reikwijdte van het oecumenische dialoog over de Kerk. En daarenboven: dit document is een kans om het eigen denken over de Kerk te verdiepen.

Gemeenschap

Aan de orde komen allerlei bekende onderwerpen die met de verschillen in kerkopvatting te maken hebben zoals de opvattingen over de plaats en waarde van Schrift en Traditie en de opvattingen over eenheid. In een radiogesprek hoorde ik onlangs hoe twee kerkleiders in Duitsland bleven steken in de tegenstelling tussen oecumene die op zichtbare eenheid is gericht en oecumene die niet wil verworden tot een eenheidsworst. Deze kerkleiders lieten zich verleiden tot een oude, maar oneigenlijke tegenstelling. Deze tekst over de gemeenschappelijke visie op de Kerk helpt ons om verder te kijken dan deze oude tegenstellingen.

Het document benadrukt dat de Kerk allereerst een gemeenschap is van mensen, die in Jezus Christus verbonden is met God. Juist in deze tijd waarin onze parochies lijden onder fusieproblemen, is het van belang dat we ons realiseren dat een kerkgemeenschap er niet omwille van zichzelf is, maar omwille van de verkondiging van het evangelie in de wereld van vandaag. Dat is een houding die getuigt van lef.

Gezamenlijke tocht

De tekst biedt nog geen perspectief op de gezamenlijke viering van Avondmaal of Eucharistie. Daarover hebben de grote kerkelijke tradities simpelweg nog geen overeenstemming bereikt. Wel laat het document zien dat de kerken elkaar ook daarin genaderd zijn. Oecumene is een wereldwijd proces. Hele kerken zijn erbij betrokken. Doorslaggevend daarbij is niet een liberale houding, die simpelweg de ander in zijn waarde laat. Ook niet dat ieder wat water in de wijn doet. Nee, het gaat om een proces waarin kerken zich spiegelen aan de waarheid van God, zoals we die in Schrift en Traditie leren kennen. Het gaat om een gezamenlijk proces, een bekeringsproces, waarin de kerken zich willen laten vormen door hun bron (de Schrift) en door hun doel (het Rijk Gods).

Ondersteuning

Wanneer u de tekst wilt lezen, kunt u de vertaling van Dr. Ton van Eijk vinden op de website van de vereniging, maar ik moet er wel bij zeggen dat het geen gemakkelijke tekst is. Het behoort ook tot de verantwoordelijkheid van mensen met enige theologische scholing om deze belangrijke tekst voor medegelovigen te ontsluiten. Immers, voor de voortgang van de oecumene is het van belang dat heel de gemeenschap wordt geïnformeerd en dat deze abstracte tekst wordt vertaald naar het leven van alledag. Zoek dus iemand die dat kan. En natuurlijk zijn er ook medewerkers in onze vereniging die dit document in uw parochie willen presenteren. ●

Rob van Uden is lid van het Dagelijks Bestuur van de Katholieke Vereniging voor Oecumene

Digitaal account biedt nieuwe mogelijkheden voor communicatie

door Hanneke Arts en Geert van Dartel

In samenwerking met het bureau Webprofilering werkt de vereniging aan de professionalisering van het relatiebeheer. Eén van de taken is om de mogelijkheden van de digitale communicatie binnen de vereniging uit te breiden. Door het opnemen van enkele nieuwe elementen zal de website ingezet worden voor de communicatie met leden, donateurs en bezoekers. In deze bijdrage leggen wij uit wat hiervan de voordelen zijn en hoe een account kan worden aangeemaakt.

Voordelen

Het belangrijkste voordeel van een digitaal account is dat wij op deze wijze efficiënter, frequenter en specifiek contact met u kunnen onderhouden, zonder dat dit een extra belasting voor milieu, tijd of financiën met zich mee brengt. Zo kunt u bijvoorbeeld aangeven of u op de hoogte wilt worden gebracht van onze activiteiten, cursussen, publicaties en vergaderingen. Ook kunt u aangeven of u nieuwsbrieven wilt ontvangen waarbij u aangeeft over welke interessegebieden u informatie toegezonden wilt krijgen.

Het opnemen van extra mogelijkheden betekent een verlichting van onze administratieve taken. Nu is het nog zo dat alle correspondentie via e-mail, telefoon of brief verloopt. Vanzelfsprekend blijft dat ook in de toekomst mogelijk, maar hoe meer wijzigingen via een digitaal account aan de verenging doorgeven kunnen worden, hoe meer tijd we kunnen besparen op onze administratieve taken.

Dat dient een belangrijk doel! De uitwisseling en communicatie binnen de vereniging dient de primaire doelstelling van de vereniging: het bevorderen van de katholieke betrokkenheid bij en inzet voor de oecumenische samenwerking.

Maak uw eigen digitale account aan!
www.oecumene.nl/account

In ontwikkeling

Een ander voordeel van een digitaal account is dat we afgeschermdede gedeeltes op de website kunnen ontwikkelen. Te denken valt hierbij aan een apart gedeelte voor de leden van de vereniging waar bijvoorbeeld de jaarstukken van de vereniging te vinden zijn. Ook krijgen leden hier de mogelijkheid om ideeën en voorstellen in te dienen, feedback op activiteiten te geven of onderwerpen voor de jaarvergadering aan te dragen.

Ook voor deelnemers aan cursussen, lezingen of andere activiteiten van de vereniging kan op de afgeschermdede gedeeltes extra informatie worden opgenomen. Tevens kan deze ruimte gebruikt worden voor het delen van informatie met de andere deelnemers. Op deze manier krijgt de website van de vereniging steeds meer een interactief karakter.

Veiligheid

Een belangrijk aspect van de digitale communicatie is de veiligheid. Hieraan besteden we veel aandacht. We garanderen dat de door u verstrekte gegevens onder geen beding

aan derden worden verstrekt. Met uw account kunt u op ieder gewenst moment zelf uw gegevens wijzigen of uw digitale account met uw opgeslagen gegevens verwijderen.

We hebben uw medewerking nodig

Om deze weg op te gaan hebben we uw medewerking nodig. Het aanmaken van een account is een stap naar een interactief oecumenisch netwerk. In de toekomst zal zo'n digitaal account ook voor u meer en meer voordelen gaan bieden.

Naarmate de site zich verder ontwikkelt zal het digitale account u meer mogelijkheden gaan geven uw wensen en verwachtingen ten aanzien van

de verenging kenbaar te maken en feedback te geven op het aanbod van de verenging. Vanzelfsprekend blijft het gewoon mogelijk om telefonisch of per brief met ons contact op te nemen.

Hoe een digitaal account te maken?

Om een account aan te maken dient u zich te registreren op de website. Als u al een social media account heeft, kunt u dit gebruiken bij de aanmelding en hierna ook voor het inloggen.

Indien u nog geen ervaring heeft met het aanmaken van een account op het internet, of u wenst nog meer informatie te hebben over het digitale account en de vereniging, dan kunt u in uw browser het volgende adres intypen:

www.oecumene.nl/account.

Op deze pagina wordt alles voor u stap voor stap en helder uitgelegd. Mocht u dan nog vragen hebben, dan kunt u vanzelfsprekend contact met ons opnemen.

Heeft u zelf nog ideeën en wensen voor de website van de verenging, dan horen wij dat graag van u! ●

Samen op weg voor een pelgrimage van gerechtigheid en vrede

door Kees Nieuwerth

Tijdens de oprichtingsvergadering van de Wereldraad van Kerken in Amsterdam in 1948 spraken de kerken hun intentie uit bij elkaar te blijven ('we STAY together') en tijdens de onlangs gehouden tiende Assemblée in Busan spraken zij zich uit om samen (verder) op weg te gaan voor een *pelgrimage van gerechtigheid en vrede* ('we MOVE together'). De boodschap van de Assemblée getiteld 'Doe mee met de *Pelgrimage van gerechtigheid en vrede*' zegt hierover: 'uitgedaagd door onze ervaringen in Busan dagen wij jullie uit om je Godgegeven talenten in te zetten voor transformerende activiteiten' in het kader van die Pelgrimstocht.

Transformatie

In de voorbereidende documenten voor de Assemblée werd ook al gesproken over de noodzaak tot transformatie: van onze levensstijl, van de kerk als geloofsgemeenschap, maar ook van de financieel-economische orde. Onrecht en oorlog vinden immers vaak hun wortels in dat dominante economische model. Op een pelgrimstocht gaat het ons vaak om het heilige, de waarheid, de stilte

◆ Mw. Oubunmi Adedoyin Badejo uit Nigeria bij Pelgrimage voor vrede in Imjingak in Korea. (Foto: Joanna Lindén-Montes/WCC)

te zoeken en onze relatie met God – en elkaar – onderweg te versterken. Bij die Pelgrimage van gerechtigheid en vrede gaat het er dus om dat de kerken opnieuw getuigen van het gedeelde geloof dat ons oproept actief gerechtigheid, vrede en heilheid van de schepping te zoeken.

Spiritueel, profetisch én strategisch

Een pelgrimage heeft allereerst een *spirituele* dimensie, zij wordt niet zomaar ook wel omschreven als een 'bedevaart', een reis naar het heilige... het is een op weg gaan omwille van het geloof. Maar deze pelgrimage, tegen de achtergrond van een Assemblée die opriep tot een kerk die zich inzet voor gerechtigheid en vrede vanuit het perspectief van hen die daaronder het meest lijden, is ook een hernieuwde oproep pleitbezorger van de slachtoffers te zijn. Het heeft dus ook een soort *profetische* dimensie: die van het nadrukkelijk en samen verheffen van onze stem tegen onrecht en oorlog.... vóór gerechtigheid en vrede.

Verder biedt deze pelgrimage kansen tot nieuwe verbondssluitingen met anderen 'van goede wil', met aanhangers van andere godsdiensten en vertegenwoordigers van allerlei burger organisaties die zich

inzetten voor gerechtigheid en vrede. We zouden dit de *strategische* dimensie kunnen noemen.

Missionair

Tenslotte is er ook nog een *missionaire* dimensie. In het Wereldraad-document 'Together towards Life' wordt gesteld dat de kerken zich op een nieuwe wijze zouden moeten verhouden tot de wereld van vandaag door zending een nieuwe inhoud en betekenis te geven.

Dat daagt ons uit om nieuwe manieren te ontwikkelen om de 'Economie van het Leven' inherent aan het evangelie uit te dragen in een sterk gesecculariseerde context.

Wie weet biedt de Pelgrimage ons wel nieuwe kansen om als kerken temidden van de samenleving gerechtigheid en vrede voor te leven, missie en dienstbaarheid, samenwerking en verzoening beter – en zichtbaar voor de maatschappij – met elkaar te verbinden.

Laten we – ook in Nederland – samen op die Pelgrimage van Gerechtigheid en Vrede gaan! ●

Kees Nieuwerth is voorzitter van de werkgroep 'Pelgrimage van gerechtigheid en vrede' van de Raad van Kerken

Het Evangelie lezen met de Vroege Kerk

door Leo van Leijssen

De Katholieke Vereniging voor Oecumene organiseert sinds 2006 samen met de Protestantse Gemeente van 's-Hertogenbosch het Bêt Drā shā-Oosters christelijk Leerhuis. In 2010 richtte de Katholieke Vereniging samen met de A.A. Brediusstichting tevens het leerhuis Didaskalíon te Hernen op. Wat is hieraan inspirerend? Het leerhuis wordt in 2014 financieel gesteund door de commissie Projecten in Nederland van de Nederlandse religieuzen

Voor onze leerhuizen zijn de oude, met name oosterse, teksten van het christendom gemeenschappelijk erfgoed van alle christelijke kerken van Oost en West, orthodox, katholiek en protestant, variërend van PKN tot evangelicals, baptisten en pinksterchristenen.

Inspiratie

Behalve rond de bijbel, boek van alle christenen, kan men ook oecumenisch samenkomen rond de gemeenschappelijke oudste tradities van de Vroege Kerk. Deze tradities vat men wel samen als 'de kerkvaders'. Voor katholieken reiken de kerkvaders tot de 8^e eeuw, voor orthodoxen zijn alle grote mannen en vrouwen tot op heden die het orthodoxe geloof ongeschonden doorgaven, kerkvaders. Voor beiden zijn de kerkvaders gezaghebbend. Voor protestanten hebben 'kerkvaders' ook gezag, zij het grofweg voor zover zij het getuigenis van de bijbel verwoorden. Het was boeiend te zien hoe tijdens *Bêt Drāshā* 2013 onze doopsgezinde deelnemers een van de lijvige boeken van hun zestiende-eeuwse stichter, Menno Simons, meenamen, waarin hij al die oude kerkvaders uitgebreid behandelde die wij ook kenden van ons leerhuis!

Mét de verschillen in ieders aanvoelen van de kerkvaders, zoeken allen

in onze leerhuizen vooral: geloofsinspiratie! In 'dialogue' met de kerkvaders.

De tradities van de oosterse kerken zijn daarbij erg inspirerend. Ze zijn als 'migrantenkerken' naar hier gekomen en brengen onverwacht dynamiek in het tanende westerse christendom van Nederland. De toestanden in Syrië en Egypte raken de christenen daar zeer; er wordt voor ze gebeden in onze kerken, maar wat weten we van elkaars liturgie, tradities en geschriften?

Vonk

In onze readers is de bijbel sterk aanwezig. Aan alle 'kerkvader' teksten gaat een Schrifttekst vooraf. De vroeg-christelijke traditie bestaat zelf grotendeels uit bijbeluitleg. Bij het oecumenisch lezen van kerkvaders en oosterse auteurs, gaat het erom of de vonk overslaat. Dat vraagt een leren kennen, een zekere oefening. Vandaar: léér-huis! Want de wereld van de Vroege Kerk en het oosters christendom is niet de onze.

Nieuwe inzichten

Voor die oefening gaf de Wereldraad van Kerken afgelopen jaar een handzaam boekje uit, *Reading the Gospels with the Early Church. A Guide* (= De Evangelies lezen met de Vroege Kerk. Een gids), Tamara Grdzeldze (ed.), World Council of Churches Publications, 2013. De wat mannelijke benaming 'kerkvaders' heeft men vermeden – men spreekt over 'Vroege Kerk' –, om zo een zo groot mogelijk publiek te bereiken. Het boekje is oecumenisch opgezet en gemaakt door een werkgroep van protestanten, orthodoxen en katholieken. Het sluit aan bij onze leerhuizen van de afgelopen jaren, maar biedt ook verrassend nieuwe inzichten. Daar laat met name *Bêt Drāshā* zich vanaf 2014 graag door inspireren. De voorgestelde meditatieve leeswijze is een nieuwe uitdaging voor haar.

Lezen mét de Vroege Kerk

De titel spreekt over 'De Evangelies lezen mét de Vroege Kerk'. Een recent artikel van de Frans-Amerikaanse protestantse bijbelwetenschapper Daniel Patte sluit daarbij aan. Patte pleit daarin sterk voor het lezen door westerlingen van de Griekse kerkvaders en oosters-orthodoxe theologen in hun Schriftuitleg. Zijn deze daarmee 'exclusief gezaghebbend' voor westerse bijbeluitleggers? Nee, aldus Patte, net zomin als orthodoxe theologen de westerse exegese als enig zaligmakend zouden moeten accepteren. Hij legt mooi uit hoe bijbel lezen *mét* de Griekse kerkvaders en orthodoxe theologen uitermate vruchtbaar is. Patte creëert door zijn 'lezen mét' een open ruimte voor een verfrissende uitleg, zoals dat tevens te herkennen valt in de Wereldraad-publicatie.

Zonder uitdrukkelijk te reflecteren over het gezag dat de Vroege Kerk heeft binnen de verschillende confessionele tradities, schijnen de contouren ervan wel door bij onze verschillende deelnemers in de dialoog die we met elkaar hebben.

Oecumenisch hieraan is dat we het gemeenschappelijke (en de verschillen) leren kennen in met name ons lezen van de Bijbel, en dit mét het als gemeenschappelijk beschouwde erfgoed van de Vroege Kerk en de (oosterse) kerkvaders. Niet alleen met elkaar, maar ook met hén vindt de dialoog plaats die ons leerhuis voorstaat, over tijdsgrenzen en (geografische, culturele) afstand heen.

De Vroege Kerk wordt in de orthodoxe kerken sterk gekoesterd. Wij brengen altijd een oecumenisch bezoek aan een levende orthodoxe geloofsgemeenschap. Om in dialoog te ervaren dat het niet alleen om oude teksten gaat, maar om actuele mensen van vlees en bloed.

Wilt u meer informatie over of deelnemen aan het leerhuis? Neem dan contact op via secretariaat@oecumene.nl ○

Bijeenkomst over kerkelijke hulpverlening aan Syrische vluchtelingen

Conferentie in Sint Ephremklooster te Glane

'De situatie is heel moeilijk, maar ik kan er mee leven en mag ook nog mensen helpen om niet wanhopig te worden onder de situatie'. Indrukwekkende woorden van pater Frans van der Lugt sj vanuit de verwoeste oude stad van Homs. Mede dankzij de noodkreet van deze Nederlandse pater die al 50 jaar in Syrië woont, is de humanitaire hulp aan de bewoners van de stad wat verbeterd en konden burgers uit de stad geëvacueerd worden die al 20 maanden onder een blokkade ligt. Pater Van der Lugt vertelde in het interview verder dat hij in Homs de enige priester is en dat er met hem nog 66 christenen in de stad zijn. Hij wil er blijven omdat hij van het land houdt en er voor alle Syriërs wil zijn.

De Syrische catastrofe met meer dan 130.000 doden en miljoenen vluchtelingen is van ongekende omvang. De vluchtelingenproblematiek concentreert zich met name in de omliggende landen zoals Turkije, Jordanië en Libanon, waar vluchtelingen in opvangkampen van de Verenigde Naties worden opgevangen.

Kerkelijke organisaties spelen in de humanitaire hulpverlening een belangrijke rol. De kerken hebben hun eigen internationale kanalen voor hulpverlening. *Kerk in Actie*, de hulporganisatie van de PKN, biedt humanitaire hulp via Act-Alliance en werkt daarbij samen met het patriarchaat van de Grieks-orthodoxe Kerk in Damascus. In de coördinatie van de hulp van katholieke organisaties speelt *Caritas MiddenOosten* vanuit Beiroet een centrale rol. De Syrisch-orthodoxe Kerk richt zich onder andere op de hulpverlening aan de Syrisch-orthodoxe kloosters in Turkije en Libanon die vluchtelingenopvang organiseren en coördineren.

Op woensdag 28 mei 2014 vindt van 11.00 tot 16.00 uur in het Syrisch-orthodoxe klooster Sint- Ephrem in Glane (bij Enschede) een bijeenkomst plaats over de rol van de kerken in de humanitaire hulpverlening aan Syrische vluchtelingen. Sprekers uit de regio zullen hun verhaal doen over de humanitaire noodsituatie en hulpverlening. Een van de sprekers is de Syrisch-orthodoxe aartsbisschop Mor Timotheos Samuel Akta van Tur Abdin in Turkije. De bijeenkomst wordt afgesloten met een panelgesprek over de mogelijkheden om de hulpverlening vanuit Nederland te vergroten.

◆ Zuster die inkomende zaken registreert

De bijeenkomst in Glane vindt plaats onder het auspiciën van de Raad van Kerken in Nederland en wordt georganiseerd door Kerk in Actie, de Assyrische Mesopotamische Vereniging en de Katholieke Vereniging voor Oecumene.

Graag opgave vooraf bij de Katholieke Vereniging voor Oecumene via secretariaat@oecumene.nl

Zondag voor de Oosterse Kerken 18 mei 2014 «Kom en help! Hulpactie Caritas Syrië»

Dit jaar staat in het teken van de moeilijke situatie van christenen in het Midden-Oosten, in het bijzonder in Syrië. Informatie en materiaal om deze zondag in uw parochie aandacht te schenken, zie: www.oecumene.nl. Uw hulp wordt gevraagd voor Caritas Syrië. Deze katholieke welfare-organisatie in het land biedt hulp aan vluchtelingen en andere mensen in nood, moslims en christenen. Zo willen christenen in het Midden-Oosten positief bijdragen aan de samenleving waar ze tegelijkertijd zo onder druk zijn komen te staan.

U kunt uw gift overmaken op:
IBAN: NL73 INGB0001087628 t.n.v. Katholieke Vereniging voor Oecumene, 's-Hertogenbosch, o.v.v. Actie Syrië.

Bezoek onze website op: www.oecumene.nl

Colofon

Overeen is het communicatieblad van de Katholieke Vereniging voor Oecumene Athanasius en Willibrord. Leden, donateurs en parochies ontvangen het blad twee maal per jaar.

Redactie: Geert van Dartel, Mirella van Herp, Leo van Leijsen

Vormgeving: VANDARTEL, Oss

Drukwerk: Van Stiphout, Helmond

Katholieke Vereniging voor Oecumene Athanasius en Willibrord

Emmaplein 19 D
5211 VZ 's-Hertogenbosch
T: 073-7370026
E: secretariaat@oecumene.nl
Internet: www.oecumene.nl
IBAN: NL73 INGB0001087628
IBAN: NL97 INGB0000801919
ISSN: 1568-2862